

i denne Retning, men som om der endog kunde være Spørgsmaal om at indskrænke det store Offer af 2,000 Rbd. til hver af de 4 til Havet stødende Amter. Jeg maa nu sige, at, naar den ærede Taler betragter Sagen med et saadant Blik, saa kan der ikke være Tale om at diskutere denne Sag med ham, thi han synes at være uimodtagelig for Erkjendelsen af Betydningen af den Sag, som der tales om. Der er ikke Tale om 2,000 eller 20,000 eller 200,000 Rbd., men om et Spørgsmaal, der har en saa stor national Betydning, at disse Summer ere aldeles forvindende. Den Gang, da Kammerherre Riegels gjorde de første Forsøg, var dette en Sag, som var ny her i Landet, og hvorom man hverken havde Kundskab eller Erfaring. Man maatte derfor forsøge sig frem med enhver Planteart, og det laa i Sagens Natur, at vi her som overalt maatte begynde med mislykkede Forsøg for at lære enhver Plantearts Anvendelighed at kjende. Kammerherre Riegels var altsaa, som Enhver maa indse, henvist til at gjøre mislykkede Forsøg, for derigjennem at finde det Rette. Saaledes blev der gjort mislykkede Forsøg med Strandsfyrren og med næsten alle danske Naaletræer og Løvtræer; men disse første Forsøg maatte jo have en ikke ganske fortvælsende for at kunne udvise et bestemt Resultat. Efterhaanden kom man da til Erkjendelse af, at kun under ganske særegne Forhold kunde man bruge Løvtræer; men paa Høitlitterne var det Bjergfyrren og den amerikanske Hvidgran, som bedst kunde modstaa Vestkystens klimatiske Forhold, og for disse Træarters Vedkommende er Resultatet saa gunstigt, at Enhver, som betragter dette Spørgsmaal med et nogenlunde aabent Blik for, hvad der med Billighed kan fordes af ren Sandjord, maa søle sig tilfredsstillet. Man kan naturligvis ikke forde, at de nøgne Sandklitter skulde kunne give en saadan Stortkov som de frugtbare Der; men tager man Hensyn til Jordbunden og dens Værdi, saa siger jeg, at de foretagne Forsøg have givet et saa afgjørende og fuldstændig tilfredsstillende Resultat, at dersom Noget har ventet Mere, saa maa det være Menneker med meget sangvinske Forhaabninger, men ikke synderlig Kjendskab til denne Sag. Jeg har for min egen Interessens Skyld beskæftiget mig med denne Sag i mange Aar, ja næsten lige saa længe som Kammerherre Riegels, thi jeg var vistnok en af de Første, som med Beundring og ærlig og oprigtig Høiagtelse anerkjendte hans Fortjenester i denne Retning, og jeg maa sige, at jeg i Stedet for at blive skuffet i mine Forventninger er bleven i høi Grad tilfredsstillet. At man ikke kan vente at faae nogen Stortkov i Klitterne, det tror jeg, at man vil finde rimeligt, og jeg haaber, at ingen fornuftig Mand har ventet noget Saadant. Derimod kan man vente en ganske kraftig Opvæxt af Mellemstørrelse eller som almindelig Underkov, og naar vi allerede nu se, at Plantager, som bleve plan-

tede for 17 til 18 Aar siden, have Træer af 7 til 10 Alens Høide, saa tror jeg, at dette er Alt, hvad der kan fordres med Rimelighed. De yngre Plantninger ere naturligvis ikke saa vidt; men hvor man har brugt den rette Fremgangsmaade og anvendt de Erfaringer, som ere erhvervede, der maa man ogsaa erkjende, at Resultatet er i høieste Grad tilfredsstillende for den, der stiller sine Fordringer efter de Lokaliteter, som man kan byde Træerne. Jeg siger altsaa, at, efter at disse Erfaringer ere indvundne, er 2000 Rbd. for hvert Amt ikke nogen passende Udgift for Staten at anvende paa denne store Sag. Det angaar hele Danmarks Bestykt lige fra Slesvig til Skagen, et Belte, som paa sine Steder er over 1 Mil bredt. Det er en Kyst, som i høi Grad opfordrer til, at der gjøres Noget, som kan tjene til Beskyttelse for de indenfor liggende frugtbare Strækninger, ligesom ogsaa for at kunne skabe en Indtægt derved, i Stedet for, at det nu kun er en vedvarende Udgift, og naar man paa et saa stort Spørgsmaal anvender 2000 Rbd. i hvert af Amtene eller i det Hele 8000 Rbd. om Aaret, saa kan dette passe til et Forsøg, men det passer ikke, naar der er Tale om at løse den Opgave, som man har sat sig. Dersom man virkelig den Gang, da man gif ind paa Kammerherre Riegels Plan, har fattet, at denne gif ud paa af Klitterne at skabe Eiendomme, der en Gang i Tiden kunde bringe Staten Indtægt i Stedet for Udgift, saa vil jeg appellere til enhver af de ærede Herrer og spørge, om de anse 8000 Rbd. om Aaret for at være en passende Udgift for hele Kongeriget Danmark til at løse denne Opgave med? Det gjør jeg ikke!

J. Madsen: Hvad Træplantningen i Klitterne angaar, da maa jeg tilftaa, at for den Dels Vedkommende, som jeg har taget i Diefyn, erkjender jeg, at den er lykkes lige saa godt som i den saakaldte Fjeldborgplantage. I Løbet af den sidste Sommer har jeg paa det sidstnævnte Sted set, hvorledes Træerne i en vis Retning paa en Strækning af over en halv Mil kæmpe med Lyn-gen om Høiden, og dette er rigtignok en daarlig Bøgt i en saadan Plantage, naar man veed, at det er omtrent 50 Aar siden, den blev anlagt. Jeg tror, at Træplantning i Klitterne kan være et godt og hensigtsmæssigt Middel til Sandflugtens Dæmpning, men jeg tror ogsaa, at det er et overordentlig dyrt Middel til dette Diemed, og jeg mener derfor, at de Udgifter, som vi hidtil have haft paa Finantsloven til dette Foretagende, kunde det være passende at bibeholde, indtil vi se, hvad Resultat disse Træplantninger ville give. Det vil vistnok først blive efter 30 Aars Forløb, at man vil kunne være vis paa at se sikkert Resultat af disse Gran og Fyrplantager, thi, som bekendt, hender det ofte efter dette Lidsrums Forløb, at en stor Del af disse Planter gaar ud. Hvad derimod den øvrige Sandflugts-Dæmpning